

9.12.2024

SISÄMINISTERIÖN ASETUS MAAHANMUUTTOVIRASTON SUORITTEIDEN MAKSULLISUUDESTA VUONNA 2025

Keskeinen sisältö

Sisäministeriön asetus Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuudesta (1205/2023 sekä muutos 507/2024) on voimassa vuoden 2024 loppuun. Nyt ehdotetaan säädettäväksi uusi 1.1.2025 voimaan tuleva sisäministeriön asetus Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuudesta vuonna 2025.

Ehdotettu sisäministeriön asetus vastaa pääosin rakenteeltaan ja sisällöltään voimassa olevaa asetus Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuudesta.

Maksuasetuksen 2 §:n kohtaa 3) ensimmäistä oleskelulupaa työntekoa ja yrittämistä varten ehdotetaan muutettavaksi siten, että kohtaan lisätään opiskelijat.

Maksuasetuksen 3 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi kohta 17, koskien hakemusta vapaaehtoisen paluun ajan pidentämiseksi.

Tilapäistä suojelua saavien oleskelulupakorttien uusiminen ehdotetaan muutettavan maksulliseksi.

Maahanmuuttoviraston suoritteista perittäviin maksuihin esitetään useita muutoksia, jotka perustuvat suoritteiden tuottamisen omakustannusarvoihin. Omakustannusarvoa vastaavien maksujen kategoriassa on tavoitteena 100 %:n kustannusvastaavuus.

Maahanmuuttoviraston kustannuslaskentamalliin on tehty muutos vuonna 2024 liittyen automaatiokehitysinvestointien kustannusten (poistojen) jakamiseen suoritteille.

Omakustannusarvoa alempi käsittelymaksu esitetään perittäväksi valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n 3 momentin mukaan kaikista alaikäisiä koskevista hakemuksista sekä ensimmäisistä oleskelulupahakemuksista, pois lukien työntekijän, yrittäjän ja opiskelijan ensimmäinen oleskelulupahakemus. Omakustannusarvoa alempien suoritteiden kategoriassa maksujen muutoksia esitetään henkilökorttiin rinnastettavien suoritteiden osalta 1.1.2025 voimaantulevan sisäministeriön asetuksen poliisin suoritteiden ja virka-avun maksullisuudesta vuonna 2025 mukaisesti.

Muutokset maksuasetukseen

2 § Julkisoikeudelliset suoritteet, joista peritään omakustannusarvoa vastaava maksu

Asetuksen 2 §:n kohta 3) ehdotetaan muutettavaksi muotoon:

3) ensimmäistä oleskelulupaa työntekoa, yrittämistä ja opiskelua varten

Opiskelijoiden oleskelulupahakemukset ovat voimassa olevassa asetuksessa omakustannusarvoa alle olevien maksujen kategoriassa ja ehdotetaan, että suoritteet siirretään omakustannusarvoa vastaavien maksujen kategoriaan. Työ- ja koulutusperusteisten lupien käsittelyä on kehitetty ja automatisoitu voimakkaasti viime vuosina ja opiskelijoiden sähköisen hakemuksen maksut ovat olleet lähes 100 % kustannusvastaavia. Hakemukset jätetään pääsääntöisesti sähköisenä. Paperisten hakemusten määrä on vuosittain vain joitain kymmeniä.

3 § Julkisoikeudelliset suoritteet, joista peritään omakustannusarvoa alempi maksu

Asetuksen 3 §: ään ehdotetaan lisättäväksi uusi kohta:

17) hakemusta vapaaehtoisen paluun ajan pidentämiseksi

Tällä hetkellä vapaaehtoisen paluun ajan pidentämisestä ei peritä maksua. Arvioiden mukaan ajan pidentämistä on haettu vuositasolla alle kymmenessä tapauksessa. Hallituksen esityksessä HE 143/2024 vp esitetään maahantulokieltoa koskevan sääntelyn tiukentamista. Muutosehdotukset saattavat johtaa myös siihen, että vapaaehtoiseen paluuseen turvaututtaisiin aiempaa useammin, jotta vältettäisiin maahantulokiellon määrääminen. Vastaavasti vapaaehtoisen paluun ajan pidentämishakemukset saattavat yleistyä. Tämä aiheuttaisi lisätyötä ja kustannuksia Maahanmuuttovirastolle.

Muutokset asetuksen liitteeseen ja sen maksutarkastukset

Omakustannusarvoa vastaavat maksut

Vuoden 2025 maksuasetukseen esitetään tehtäväksi seuraavia muutoksia (taulukko 1). Suoritteiden omakustannusarvot on esitetty liitteessä 1 (Maahanmuuttoviraston OKA-hinnat ja maksut) vireilletulotavan mukaisesti eriteltynä.

Kansalaisuushakemukset ja -ilmoitukset

Paperisen kansalaisuushakemuksen maksua (690€) ehdotetaan laskettavan 40 eurolla. Hakemuksen omakustannushinta on ollut 582 euroa vuonna 2023 ja 585 euroa 1-8/2024. Hakemusmaksuksi ehdotetaan 650 euroa, mikä vastaa 1-8/2022 omakustannushintaa (645€). Suoritteen kustannusvastaavuus laskee 118 %:sta 111%:iin. Kustannusvastaavuus jää edelleen yli 100 prosentin, mutta kansalaisuuslain muutokset ja hakemusten ruuhkan purku tulevat todennäköisesti nostamaan vuoden 2024 ja 2025 omakustannushintaa.

Sähköisen kansalaisuushakemuksen maksua ehdotetaan korotettavaksi 60 eurolla, jolloin suoritteen kustannusvastaavuus on 101 %. Myös kansalaisuusilmoitusten maksuja ehdotetaan nostettavan, paperisen ilmoituksen osalta 30 eurolla ja sähköisen ilmoituksen osalta 70 eurolla, jolloin päästään 98 -102 %:n kustannusvastaavuuteen.

Työperusteiset oleskeluluvat

Ensimmäisen oleskeluluvan hakemusmaksua työntekoa varten ehdotetaan korotettavaksi paperisen hakemuksen osalta 10 euroa ja sähköisen hakemuksen osalta 50 euroa. Ehdotetuilla maksuilla paperisen hakemuksen maksuksi tulisi 750 euroa ja kustannusvastaavuus olisi 41 %. Sähköisen hakemuksen maksu olisi 590 euroa ja kustannusvastaavuus olisi 69 %. Paperisesta hakemuksesta perittävä maksu on viraston kallein. Hintaerolla paperisen ja sähköisen hakemuksen välillä on pyritty ohjaamaan hakijoita sähköiseen hakemiseen. Paperiselle suoritteelle kuuluvien päätösten määrä on pieni (1-8/2024: 107 kpl), joten vaikutukset myös viraston tulokertymään ovat pienet. Suoritteiden alhaiseen kustannusvastaavuuteen vaikuttaa automaatiokehitykseen liittyvien kustannusten kohdentamismuutos viraston kustannuslaskennassa. Vuoden 2023 omakustannushintaan verrattuna sähköisen hakemuksen kustannusvastaavuus on 102 %. Työntekoa varten myönnettävien oleskelulupien hinnoissa vuodelle 2025 on otettu huomioon myös verrokkimaiden lupahinnat, joihin verrattuna Suomen hinnat ovat varsin korkeat. Hinnankorotuksia on pyritty kohtuullistamaan niin, että niiden vaikutus luvan hintojen kilpailukykyyn olisi mahdollisimman pieni. Tavoitteena on, että pidemmällä aikavälillä päästään lähemmäksi 100 %:n kustannusvastaavuutta. Ensimmäisiin oleskelulupiin ilman saatavuusharkintaa ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia. Suoritteiden kustannusvastaavuus on hyvällä tasolla.

Yrittäjän ensimmäisten oleskelulupien maksuja ehdotetaan korotettavan paperisen hakemuksen osalta 10 euroa ja sähköisen hakemuksen osalta 60 euroa. Suoritteiden kustannusvastaavuudet ovat paperisen hakemuksen osalta 35 % ja sähköisen hakemuksen osalta 59 %. Kasvuyrittäjän ensimmäisten oleskelulupien osalta ehdotetaan korotettavaksi paperisena haettavan luvan maksua 100 euroa ja sähköisenä haettavan luvan maksua 50 euroa (kust. vast. 68 %). Yrittäjien ja kasvuyrittäjien oleskelulupien hakemusmäärät ovat pieniä (1-8/2024: 170 kpl ja 183 kpl) ja laskelmalla ei pystytä todentamaan tarkasti suoritteiden kustannusvastaavuutta.

Kausityötodistusten osalta ehdotetaan sähköisenä haettavan luvan maksuun 10 euron korotusta, jolloin suoritteen kustannusvastaavuus on 71 %. Suoritteiden määrät ovat laskeneet merkittävästi viime vuosina johtuen Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaan ja hakemusmäärän kehittymistä on tarpeen seurata. Työnteko-oikeuden laajentumisesta annettavan todistuksen maksua esitetään nostettavan sähköisen hakemuksen osalta 10 euroa, jolloin suoritteen hinta on yhdenmukainen sähköisen kausityötodistuksen kanssa.

Uudet määräaikaiset oleskeluluvat

Uusien määräaikaisten oleskelulupien (jatkoluvat) hakemusmaksuihin ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia. Paperisen hakemuksen kustannusvastaavuus on 118 % ja sähköisen hakemuksen 101 %. Suoritteen omakustannusarvon arvioidaan loppuvuonna 2024 ja vuonna 2025 nousevan verrattuna 1-8/2024 omakustannusarvoon johtuen hallitusohjelman tavoitteeksi kirjatusta lupien jälkivalvonnan tehostamisesta. Suoritteen omakustannusarvon kehittymistä seurataan, ja mahdolliset muutokset

suoritteiden maksuihin esitetään vuoden 2026 maksuasetusvalmistelussa, kun jälkivalvontaan kohdistuvasta työajasta on saatu toteumatietoa.

Pysyvä oleskelupa

Pysyvälle oleskeluluvalle lisättiin uudet suoritteet sekä sähköiselle että paperiselle hakemukselle vuoden 2024 maksuasetukseen. Hinta-arviot perustuivat viraston arvioihin suoritteille kohdistuvista päätösmääristä ja kustannuksista. Vuoden 2024 toteumatietojen perusteella ehdotetaan, että pysyvän luvan hakemusmaksuja korotettaisiin paperisen hakemuksen osalta 80 euroa ja sähköisen hakemuksen osalta 20 euroa, jolloin suoritteiden kustannusvastaavuus olisi 100-102 %.

Taulukko 1. Esitettävät muutokset vuoden 2025 maksuihin ja arvio vuoden 2025 kustannusvastaavuudesta

Asia, joka koskee	Maksu 2024	Maksu 2025, alustava	Kust.vast. 2025
OMAKUSTANNUSARVOA VASTAAVAT MAKSUT			
hakemusta Suomen kansalaisuuden saamiseksi, paperinen hakemus	690	650	111 %
hakemusta Suomen kansalaisuuden saamiseksi, sähköinen hakemus	490	550	101 %
kansalaisuusilmoitus, paperinen hakemus	220	250	102 %
kansalaisuusilmoitus, sähköinen hakemus	150	220	98 %
ensimmäistä oleskelulupaa työntekoa varten, paperinen hakemus	740	750	41 %
ensimmäistä oleskelulupaa työntekoa varten, sähköinen hakemus	540	590	69 %
ensimmäistä oleskelulupaa yrittämistä varten, paperinen hakemus	690	700	35%
ensimmäistä oleskelulupaa yrittämistä varten, sähköinen hakemus	490	550	59 %
kasvuyrittäjän ensimmäistä oleskelulupaa, paperinen hakemus	480	580	-
kasvuyrittäjän ensimmäistä oleskelulupaa, sähköinen hakemus	400	450	68 %

kausityötodistus, sähköinen hakemus	90	100	71 %
todistus työnteko-oikeuden laajentumisesta, sähköinen hakemus	90	100	-
pysyvä oleskelulupa, paperinen hakemus	270	350	100 %
pysyvä oleskelulupa, sähköinen hakemus	220	240	102 %

Omakustannusarvoa alemmat maksut

Omakustannusarvoa alempi käsittelymaksu esitetään edelleen perittäväksi valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n 3 momentin mukaan kaikista alaikäisiä koskevista hakemuksista sekä ensimmäisistä oleskelulupahakemuksista, pois lukien työntekijän, yrittäjän ja opiskelijan ensimmäinen oleskelulupa.

Ensimmäistä oleskelulupaa koskevia maksuja ehdotetaan korotettavaksi sekä paperisten että sähköisten hakemusten osalta 60 eurolla ja alaikäisten lupia 30 eurolla.

Ensimmäistä oleskelulupaa opiskelua varten olevat suoritteet ehdotetaan siirrettäväksi omakustannusarvoa vastaavien maksujen kategoriaan. Sekä paperisen että sähköisen hakemuksen maksua esitetään korotettavaksi 100 eurolla, jolloin suoritteiden kustannusvastaavuus on paperisen hakemuksen osalta 74 % ja sähköisen hakemuksen osalta 99 %. Suurin osa opiskelijoiden ensimmäisistä oleskeluluvista haetaan sähköisesti.

Uutta määräaikaista oleskelulupaa alaikäisille ja opiskelijoille ehdotetaan nostettavan 30 eurolla 250 eurosta 280 euroon. Sähköisen hakemuksen maksu ehdotetaan pidettävän ennallaan 180 eurossa. Vuoden 2026 maksuasetusvalmistelussa arvioidaan mahdollisuutta muuttaa suoritteet niin, että jatkossa opiskelijoille ja alaikäisille olisi omat suoritteensa. Tämä vaatii tarkempaa tarkastelua mm. käsittelyprosessien ja mahdollisten tietojärjestelmämuutosten näkökulmasta.

Kansalaisuusaseman määrittämistä koskevaa tiedustelua koskevan suoritteen hintaa ehdotetaan nostettavan 60 eurolla. Kansalaisuusilmoituksia alaikäisten osalta ehdotetaan nostettavan sekä paperisen että sähköisten hakemuksen osalta 30 euroa. Pysyvää lupaa alaikäiselle ehdotetaan nostettavan 30 eurolla.

Henkilökorttiin rinnastettavien suoritteiden osalta esitetään 11 euron korotusta 1.1.2025 voimaantulevan poliisin maksuasetuksen mukaisesti. Vapaan liikkuvuuden direktiivin (2003/38/EY) 25 artiklan mukaan EU-kansalaiselle tai hänen perheenjäsenelleen myönnettävät oleskelukortit on myönnettävä maksutta tai sellaista maksua vastaan, joka ei ole suurempi kuin kansalaisilta samanlaisten asiakirjojen myöntämisestä perittävät maksut. Samat säännökset koskevat oleskelukortin uusimista. Samanlaisena asiakirjana

voidaan pitää henkilökorttia, jonka hinta määräytyy poliisin maksuasetuksen mukaisesti.

Henkilökortista esitetään perittäväksi vuonna 2025 alimmillaan 63 euron maksu. Edellä mainituista EU-kansalaisen rekisteröintisuoritteista sekä perheenjäsenelle myönnettävistä oleskelukorteista esitetään näin ollen perittävän kansallisen henkilökortin mukainen 63 euron maksu. Lupamaksutuotot EU-kansalaisten rekisteröintiin liittyvien suoritteiden osalta jäävät huomattavasti niiden tuottamisen kustannuksia alhaisemmiksi.

Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisen tai hänen perheenjäsenensä erosopimuksen mukaisesta oleskeluoikeudesta / pysyvästä oleskeluoikeudesta myönnettävä oleskelulupakortti on annettava maksuttomasti tai sellaista maksua vastaan, joka ei ole suurempi kuin vastaanottavan valtion kansalaisilta vastaavista asiakirjoista perittävä maksu. Tämä perustuu erosopimuksen 18 artiklan 1 kohdan g alakohtaan. Mainittujen asiakirjojen kanssa samanlaisena asiakirjana voidaan pitää esimerkiksi kansallista passia tai henkilökorttia. Passista esitetään perittäväksi vuonna 2025 alimmillaan 53 euron käsittelymaksu ja henkilökortista 63 euron maksu. Edellä mainituista oleskelulupakorteista esitetään näin ollen perittävän kansallisen henkilökortin mukainen 63 euron maksu.

Oleskelulupakortin uusimisesta lisättiin uudet suoritteet vuoden 2024 asetukseen sekä sähköiselle hakemukselle että paperiselle hakemukselle. Esitys hinnoiksi pohjautui Maahanmuuttoviraston arvioon suoritteiden omakustannusarvoista. Vuoden 2024 toteumatietojen perusteella ehdotetaan, että paperisen hakemuksen hintaa korotettaisiin 20 eurolla, jolloin kustannusvastaavuus olisi 98 %: ia. Sähköisen hakemuksen hinta ehdotetaan pidettävän ennallaan 60 eurossa, jolloin kustannusvastaavuus on 113 %. Suoritteiden omakustannushintaa seurataan ja tarkastellaan uudelleen vuoden 2026 maksuasetusvalmistelussa.

Tilapäistä suojelua saavien oleskelulupakorttien uusiminen ehdotetaan muutettavan maksulliseksi. Ensimmäinen oleskelulupakortti olisi jatkossakin maksuton. Ensimmäisen kerran hankittu tilapäiseen suojeluun liittyvä oleskelulupakortti on voimassa koko tilapäisen suojelun ajan riippumatta korttiin merkitystä kortin voimassaolopäivästä. Uusia tilapäisen suojelun oleskelulupakortteja on haettu vuosina 2023 ja 2024 yhteensä lähes 70 000 kappaletta, mikä on vaatinut Maahanmuuttovirastolta merkittävästi resursseja.

EU:ssa on päätetty tilapäisen suojelun jatkamisesta 4.3.2026 saakka. Lainsäädäntöhanke ulkomaalaislain muuttamiseksi on käynnissä ja ulkomaalaislakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että tilapäisen suojelun perusteella Suomessa myönnettävät ja jo myönnettyt oleskeluluvat olisivat voimassa siihen asti kuin kulloinkin sovellettava valtioneuvoston päätös tilapäisen suojelun antamisesta on voimassa. Myös oleskelulupien osoitukseksi annettujen oleskelulupakorttien voimassaolo jatkuisi suoraan lainnojjalla oleskeluluvan koko voimassaolon ajan. Tällöin kortissa olisi kuitenkin vanhentunut voimassaolotietoa. On huomioitava, että

esimerkiksi viranomaiset pääsääntöisesti tarkistavat ajantasaiset voimassaolotiedot suoraan UMA-järjestelmästä. Uusi oleskelulupakortti ei siis ole pakollinen, mutta jos henkilö sellaista tarvitsisi, niin sellainen olisi mahdollista saada hakemuksesta.

Oleskelulupakortin maksuksi ehdotetaan 40 euroa (kust. vast. 103 %) paperisesti haetun kortin osalta ja 20 euroa (kust. vast. 95 %) sähköisesti haetun kortin osalta. Ehdotetut maksut perustuvat vuoden 2024 toteutuneisiin kustannuksiin oleskelulupakorttien uusimisesta ja toimittamisesta sekä arvioihin tarvittavista henkilöstöresursseista.

Hakemus vapaaehtoisen paluun ajan pidentämiseksi ehdotetaan muutettavan maksulliseksi. Vapaaehtoisen paluun ajan pidentämistä on haettu alle kymmenessä tapauksessa vuosittain. Hallituksen esityksessä HE 143/2024 vp esitetään maahantulokieltoa koskevan sääntelyn tiukentamista. Muutosehdotukset voivat johtaa siihen, että vapaaehtoisen paluun ajan pidentämisestä haettaisiin aiempaa useammin. Hakemusmaksuksi ehdotetaan 100 euroa, joka on yhdenmukainen maahantulokielloin peruuttamista koskevan hakemuksen kanssa.

Taulukko 2. Esitettävät muutokset vuoden 2025 maksuihin ja arvio vuoden 2025 kustannusvastaavuudesta

Asia, joka koskee	Maksu 2024	Maksu 2025, alustava	Kust.vast. 2025
OMAKUSTANNUSARVOA ALEMMAT MAKSUT			
ensimmäistä oleskelulupaa, paperinen hakemus	520	580	48 %
ensimmäistä oleskelulupaa, sähköinen hakemus	470	530	65 %
ensimmäistä oleskelulupaa, hakija alaikäinen, paperinen hakemus	270	300	56 %
ensimmäistä oleskelulupaa, hakija alaikäinen, sähköinen hakemus	240	270	62 %
ensimmäistä oleskelulupaa opiskelua varten, paperinen hakemus	450	550	74 %
ensimmäistä oleskelulupaa opiskelua varten, sähköinen hakemus	350	450	99 %
uutta määräaikaista oleskelulupaa (jatkolupa), hakija opiskelija tai alaikäinen, paperinen hakemus	250	280	16 %
kansalaisuusaseman määrittämistä koskevaa tiedustelua	100	160	47 %

kansalaisuusilmoitusta, hakija alaikäinen, paperinen hakemus	100	130	55 %
kansalaisuusilmoitusta, hakija alaikäinen, sähköinen hakemus	80	110	50 %
pysyvää oleskelulupaa, hakija alaikäinen	150	180	55 %
oleskelulupakortin uusimista, paperinen hakemus	75	95	98 %
oleskelulupakortin uusimista, tilapäinen suojelu, paperinen hakemus, (uusi suorite),	-	40	103 %
oleskelulupakortin uusimista, tilapäinen suojelu, sähköinen hakemus (uusi suorite)	-	20	95 %
Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisen tai hänen perheenjäsenensä erosopimuksen mukaisesta oleskeluoikeudesta myönnettävää oleskelulupakorttia	52	63	10 %
Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisen tai hänen perheenjäsenensä erosopimuksen mukaisesta pysyvästä oleskeluoikeudesta myönnettävää oleskelulupakorttia	52	63	10 %
Euroopan unionin kansalaisen tai rinnastettavan oleskeluoikeuden rekisteröintiä	52	63	20 %
todistusta EU-kansalaisen pysyvästä oleskeluoikeudesta	52	63	3 %
Euroopan unionin kansalaisen perheenjäsenen oleskelukorttia tai pysyvää oleskelukorttia	52	63	4 %
oleskelukortin uusimista	52	63	61 %
hakemusta vapaaehtoisen paluun ajan pidentämiseksi (uusi suorite)	-	100	-

Muiden viranomaisten kanssa samanlaatuiset suoritteet

Muukalaispassista ja pakolaisen matkustusasiakirjasta perittävä käsittelymaksu on ollut yhtäläinen Suomen kansalaiselta passista perittävän käsittelymaksun kanssa. Pakolaisten oikeusasemaa koskevan YK:n yleissopimuksen mukaisesti muukalaispassin antamisesta perittävä maksu ei saa ylittää kotimaan passista maksettavaksi määrättyä alinta maksua. Passista peritään vuonna 2025 alimmillaan 53 euron käsittelymaksu, joten käsittelymaksua esitetään nostettavaksi 44 eurosta 53 euroon.

Viisumien hinnat tulevat suoraan viisumisäännöstöstä. Viisumin hinta on kesäkuussa 2024 noussut viisumisäännösten mukaisesti 80 eurosta 90 euroon, alennettu hinta 40 eurosta 45 euroon. Viisumin voimassaolon jatkamisen maksuun ei ole tullut muutoksia.

Taloudelliset vaikutukset

Vuoden 2025 arvioidut maksullisen toiminnan tulot, sisältäen esitetyt maksumuutokset, ovat 39 milj. euroa (arvio v. 2024: 35,5 M€) ja kustannusvastaavuus on 72 % (arvio v. 2024: 69 %).

Maahanmuuttoviraston kustannuslaskentamalliin on tehty muutos vuonna 2024 liittyen automaatiokehitysinvestointien kustannusten (poistojen) jakamiseen suoritteille. Aiemmin investointien kustannukset (poistot) on vyörytetty kaikille ydintoiminnoille käyttäen resurssiajurina viraston kokonaistyöajan kohdennusta. Vuoden 2024 alussa eriytettiin poistojen vyörytys kahdeksi erilliseksi ajoksi, joista toisessa käytetään resurssiajurina UMA-kehitykseen liittyviä käyttöomaisuuden aktivointeja. Tällä muutoksella varmistetaan, että investointien kustannukset näkyvät niiden suoritteiden omakustannushinnoissa, joiden käsittelyn sujuvoittamiseksi investointi on tehty. Uudistus vaikuttaa omakustannushintoihin korottavasti niiden suoritteiden osalta, joihin on kohdistunut merkittävästi automaatiokehitystä ja laskevasti niiden suoritteiden osalta, joihin investointeja ei ole kohdistunut.

Vuoden 2025 arviot maksutuloista perustuvat esitettyihin maksujen korotuksiin ja oletamiin hakemusmääristä. Työperusteisten ja opiskelijoiden oleskelulupahakemusten sekä perhesideperusteisten oleskelulupahakemusten määrien ennakoidaan pysyvän korkealla tasolla vuonna 2025.

Kokonaiskustannusvastaavuus ei ole 100 % johtuen valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n 3 momentin perusteella perittävistä omakustannusarvoa alemmista käsittelymaksuista. Omakustannusarvoa vastaavien maksujen kategoriassa tavoitellaan 100 %:n kustannusvastaavuutta ja vuoden 2024 toteutuneisiin kustannuksiin perustuvassa laskelmassa kustannusvastaavuus olisi esitetyillä uusilla maksuilla 93 %.

Maahanmuuton prosesseissa kustannuksia nostavat erityisesti asioiden käsittelyn monivaiheisuus ja useiden viranomaisten osallistuminen prosessiin. Lupaprosesseja on kuitenkin kehitetty viime vuosina aktiivisesti hakemuskäsittelyn sujuvoittamiseksi. Prosessien tehostuminen tulee näkymään tulevina vuosina, jolloin lupahakemuksiin kohdistuvien omakustannusten ennakoidaan alenevan.

Asian valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu sisäministeriön, ulkoministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, valtiovarainministeriön ja Maahanmuuttoviraston yhteisessä ohjausryhmässä. Sisäministeriö on pyytänyt ulkoministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä ja Maahanmuuttovirastolta

lausuntoa asetusehdotuksesta. Muistion perusteluja on täydennetty lausuntopalautteen perusteella.

Valtiovarainministeriö puoltaa lausunnossaan asetusehdotuksen mukaisia muutoksia itse maksuasetuksen pykäläteksteihin. Valtiovarainministeriö pitää myös perusteltuna, että useisiin lupiin ehdotetaan hinnankorotuksia, jotta suoritteiden tuottamisesta aiheutuvat kustannukset pystytään kattamaan niistä perittävillä maksuilla. Valtiovarainministeriö kiinnittää sisäministeriön huomiota kuitenkin siihen, että Maahanmuuttoviraston lupahallinnon suoritteet ovat pääosin omakustannusarvoon hinnoiteltavia suoritteita, ja näissä suoritteissa kustannusvastaavuuden tulisi toteutua täysin eikä rakenteellista suoritteiden alikatteisuutta muodostu.

Valtiovarainministeriö toteaa, että omakustannusarvoa vastaavissa maksuissa tulee maksuperustelain mukaisesti tavoitella 100 prosentin kustannusvastaavuutta. Maahanmuuton lupaprosessien kehittämisen voi arvioida tehostavan käsittelyä ja alentavan omakustannuksia tulevina vuosina. Valtiovarainministeriö katsoo, että tätä ennen kustannusvastaavuutta tulee tavoitella maksukorotuksilla.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa lausunnossaan, että asetukseen ehdotetut uudet suoritteet, olemassa oleviin maksuihin ehdotetut muutokset sekä opiskelijoiden ensimmäisten oleskelulupahakemusten siirtäminen omakustannusarvoa vastaavien maksujen kategoriaan ovat perusteltuja.

Maahanmuuttovirasto on muuttanut automaatiokehitykseen liittyvien kustannusten kohdentamista viraston kustannuslaskennassa, joka näkyy kustannusvastaavuuksien alenemisena erityisesti niissä kategorioissa, joissa on tehty viime vuosina laajaa automaatiokehittämistä. Vuoden 2025 hintaehdotukset on tehty niin, että kohdentamismuutoksesta aiheutunut kustannusvastaavuuksien muutos on otettu huomioon. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää hyvänä käytäntöä, jossa hintojen määrittelyssä käytetään kokonaisuutena niin, että korotukset suoritteiden hintoihin eivät muodostu kohtuuttomiksi. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että omakustannusarvoa vastaavien käsittelymaksujen osalta tähdätään kustannusvastaavuuteen niin, että kehitys olisi pitkällä aikavälillä kohti 100 %:n kustannusvastaavuutta.

Erityisesti työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupien hintojen määrittelyssä tulee työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan ottaa huomioon myös Suomen verokimaiden vastaavien oleskelulupien hinnat. Nykyiselläänkin Suomen työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupien hinnat ovat varsin korkeat esimerkiksi pohjoiseurooppalaisiin verrokkeihin nähden. Työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupien hintoja tuleekin jatkuvasti arvioida siitä näkökulmasta, ettei vaaranneta Suomen kilpailukykyä ja mahdollisuuksia saada tarvitsemiaan ulkomaalaisia osaajia.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että opiskelijoiden ensimmäisten oleskelulupahakemusten siirtäminen omakustannusarvoa vastaavaan kategoriaan on perusteltu. Opiskelijoiden oleskelulupien kohdalla kustannusvastaavuutta ja suoritteiden

hintaa tulee kuitenkin jatkossa tarkastella, etteivät Suomeen opiskelemaan tulemisesta yksilölle aiheutuvat kustannukset, mukaan lukien oleskeluluvan hinta sekä lukuvuosimaksut, kohoja kohtuuttoman suuriksi.

Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että kaikkien hintojen määrittelyssä on hyvä huomioida, että ne ovat kohtuullisia, eivätkä aseta estettä alaikäisten mahdollisuuteen saada perhettään Suomeen. Perheenyhdistämisen mahdollisuudet ovat olennaisia huomioiden Euroopan ihmisoikeussopimuksen perhe-elämän suojan sekä lapsen oikeuksien sopimuksen mukaisen lapsen edun ensisijaisuuden. Perheen saaminen Suomeen tukee lasten hyvinvointia ja kotoutumista.

Ulkoministeriö painottaa lausunnossaan, että huomiota tulee jatkossa kiinnittää ulkomaan edustustojen vastuulla olevien prosessien kustannusten ja resurssien seurantaan.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2023	2024	2025
Momentti 26.40.01			
	tilinpäätös	arvio	arvio
Maksullisen toiminnan tuotot			
- suoritteiden myyntituotot	32 029	35 500	39 000
- muut tuotot	0	0	0
Tuotot yhteensä	32 029	35 500	39 000
- tästä toimintamenomomentille nettouttamattomat tuotot	0	0	0
Tuotot yhteensä	32 029	35 500	39 000
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
- erilliskustannukset	16 574	16 900	17 500
- osuus yhteiskustannuksista	29 684	34 300	36 500
Kustannukset yhteensä	46 258	51 200	54 000
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-14 229	-15 700	-15 000
Kustannusvastaavuus, %	69 %	69 %	72 %
Hintatuki			
Kustannusvastaavuus hintatuen jälkeen	-14 229	-15 700	-15 000

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (euroa)**Liiketaloudelliset suoritteet**

Momentti 26.40.01	2025
	arvio
Maksullisen toiminnan tuotot	
- suoritteiden myyntituotot	
- muut tuotot	40 000
Tuotot yhteensä	40 000
- tästä toimintamenomomentille nettouttamattomat tuotot	
Tuotot yhteensä	40 000
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	
- erilliskustannukset	38 500
- osuus yhteiskustannuksista	1 500
Kustannukset yhteensä	40 000
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	0
Kustannusvastaavuus, %	100 %

MAAHANMUUTTOVIRASTON TUOTEMÄÄRÄT (RATKAISUT) JA KUSTANNUKSET, vuodet 2022-2025										
	2022 (1-8/2022)			2023 (1-8/2023)			2024 (1-8/2024)			2025 (ehdotus)
	Määrä	Yksikkö- kustannus **	Käsittely- maksu	Määrä	Yksikkö- kustannus **	Käsittely- maksu	Määrä	Yksikkö- kustannus* *	Käsittely- maksu	Käsittely- maksu
Kansalaisuusasiat										
Kansalaisuushakemus *	2218	645	690	3170	517	690	3056	585	690	650
-sähköinen asiointi	4431	498	460	5670	488	460	5288	546	490	550
Kansalaisuusilmoitus *	152	293	160	163	148	220	89	244	220	250
- sähköinen asiointi	578	176	120	659	135	150	820	224	150	220
Kans.as määrittely ja tiedustelu *	942	305	100	1060	341	100	1091	339	100	160
Maahanmuuttoasiat										
Ensimmäinen oleskelulupa *	846	1 775	520	885	1217	520	766	1201	520	580
- sähköinen asiointi	5669	347	470	7547	732	470	7549	821	470	530
opiskelijan oleskelulupa *	36	10 867	450	32	517	450	9	540	450	550
- sähköinen asiointi	6670	89	350	9356	346	350	9727	434	350	450
työntekijän oleskelulupa*	373	1 783	740	205	891	740	107	1833	740	750
-sähköinen asiointi	8464	162	490	8269	592	490	7355	858	540	590
- yrittäjän oleskelulupa*	33	-	690	13	803	690	5	1972	690	700
-sähköinen asiointi	211	-	490	261	554	490	165	935	490	550
Jatko-oleskelulupa*										
- täysi-ikäiset	1948	1 157	430	2270	279	430	2024	365	430	430
- sähköinen asiointi	14 623	194	160	21993	163	160	30963	168	170	170
- alaikäiset ja opiskelijat	31	14 397	250	19	558	250	18	1721	250	280
-sähköinen asiointi	2 365	422	180	2145	454	180	1582	974	180	180
Matkustusasiakirjat *	8 235	168	44	11413	128	44	8954	168	44	54
Kansainvälinen suojelu -asiat										
Turvapaikka	2 444	-	-	2 358	-	-	2 772	-	-	-
Käännyttäminen	1 244	-	-	2 351	-	-	2 040	-	-	-
Karkottaminen	1 050	-	-	1 006	-	-	1 364	-	-	-
Kiintiöpakolainen	1 160	-	-	1 080	-	-	377	-	-	-
Tilapäinen suojelu	36 411	-	-	15 041	-	-	9 132	-	-	-

* maksullisia suoritteita

** viranomaisten yhteisissä suoritteissa Maahanmuuttoviraston lisäksi mukana myös muiden käsittelyyn osallistuvan viranomaisten kustannukset (edustusto, työntekijän oleskeluluvassa TE-toimiston työluopayksikkö ja yrittäjän oleskeluluvassa ELY-keskus)